

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Марина ХРОЛЕНКО

2024

Методичні рекомендації до курсових робіт

ОК 27. Курсова робота з педагогіки або психології,

ОК 28 Курсова робота з фахових методик початкової освіти

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійні програми: «Початкова освіта», «Початкова освіта та інформатика», «Початкова освіта та психологія»

Статус: нормативна (цикл професійної підготовки)

Структурні підрозділи (факультети, ННІ, кафедри), відповідальні за реалізацію навчальної дисципліни:

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології, кафедра теорії і методики початкової освіти

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Вид семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента		
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття			Залік	Іспит
Денна	I	6,7	3/3	90/90	-	-	-	-			+	-
Заочна	I	6,7	3/3	90/90	-	-	-	-			+	-

Глухів – 2024

Методичні рекомендації до написання курсових робіт складено відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта ОС «Бакалавр професійних стандартів за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», ОПП підготовки бакалаврів за спеціальністю 013 Початкова освіта навчального плану, навчальної програми)

Укладачі робочої програми: Людмила БІРЮК,

доктор педагогічних наук, професор,

Тетяна ЗЕНЧЕНКО,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Валентина Собко,

кандидат педагогічних наук, доцент,

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою педагогіки і психології початкової освіти

протокол від «1» 08 2024 року № 1

Завідувач кафедри доктор педагогічних наук, професор

Людмила БІРЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою теорії і методики початкової освіти

протокол від «1» 08 2024 року № 1

Завідувач кафедри кандидат педагогічних наук, доцент

Тетяна ЗЕНЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІ педагогіки та психології

протокол від «28» 08 2024 року № 9

Голова вченої ради ННІ педагогіки та психології кандидат педагогічних наук, доцент Андрій Шерудило

ПОГОДЖЕНО

Гаранти освітніх програм:

кандидат педагогічних наук, доцент Ірина МОЗУЛЬ

кандидат педагогічних наук, ст. викладач Галина НЕПОМНЯЩА

кандидат педагогічних наук, доцент Ольга ВИШНИК

Курсові роботи є засобом систематизації отриманих знань, перевірки теоретичної, так і методичної підготовки майбутніх учителів початкових класів. У процесі її написання студент оволодіває навичками науково-дослідної роботи, закріплюючи і водночас розширюючи знання, отримані в процесі вивчення дисциплін:

психології або педагогіки (Педагогіка. Теорія і практика навчання і виховання з основами школознавства, Методика виховної роботи, Психологія (Загальна психологія з практикумом, Психологія вікова і педагогічна));

фахових методик початкової освіти (Методика навчання фізкультурної освітньої галузі, Методика навчання інформатичної освітньої галузі, Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ», Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (Методика навчання української мови, Методика навчання літературного читання, Методика навчання іноземної мови), Методика навчання технологічної освітньої галузі, Методика навчання мистецької освітньої галузі (Образотворче мистецтво з методикою навчання, Музичне мистецтво з методикою навчання), Методика навчання математичної освітньої галузі.

Методичні рекомендації охоплюють теоретичну та методичну допомогу здобувачам вищої освіти, які виконують курсову роботу: ознайомлення з її структурою та вимогами, які висуваються до робіт такого типу, послідовністю виконання, особливостями опрацювання інформаційних джерел з теми дослідження, методикою обробки та оформлення результатів, критеріями оцінювання та процедурою захисту.

Курсова робота – це індивідуальне навчально-дослідницьке завдання для здобувача вищої освіти, результатом виконання котрого є підготовлена та письмово оформлена науково-дослідна самостійна праця, що розкриває теоретичні й практичні аспекти вибраної теми.

Курсова робота – самостійне творче дослідження, присвячене актуальним питанням психологічних та педагогічних аспектів навчання, виховання, розвитку учнів початкових класів, спрямована на оволодіння здобувачами освіти методикою наукового пошуку, формування дослідницьких навичок і розвитку їхніх творчих здібностей. Цей вид науково-дослідницької діяльності націлений насамперед на розвиток наукового та креативного мислення студентів, їхньої пізнавальної активності, творчого ставлення до майбутньої професії.

Метою курсової роботи з є формування в студентів уміння самостійно вивчати й осмислювати педагогічні проблеми на теоретичному та емпіричному рівнях, узагальнювати та інтерпретувати отримані результати.

В процесі написання курсової роботи охоплено коло таких завдань:

- планувати психолого-педагогічне дослідження, обирати методи роботи, застосовувати їх на практиці, обробляти та інтерпретувати здобуті результати;
- вести бібліографічний пошук за вибраною науковою темою, реферувати науково-методичну літературу, критично її аналізувати, систематизувати та узагальнювати отриману інформацію;
- аналізувати й узагальнювати одержаний теоретичний матеріал, передовий і власний педагогічний досвід;
- здійснювати валідну інтерпретацію одержаних в результаті емпіричного дослідження інформаційних даних; здійснювати фіксацію й відповідне оформлення

результатів проведеного дослідження у вигляді завершеної наукової роботи;

- формулювати аргументовані висновки та рекомендації студентам, майбутнім учителям початкових класів закладів загальної середньої освіти;
- здійснювати підготовку наукових публікації за тематикою досліджень.

У процесі написання курсових робіт із психології, педагогіки та методик початкового навчання здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти формують загальні та спеціальні компетентності та мають продемонструвати програмні результати навчання відповідно до освітньої програми та Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта, Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» Наказ Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р., Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010), зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економіки України від 25 жовтня 2021 року № 810.

«Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності

А1. Мовно-комунікативна компетентність

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

А3. Інформаційно-цифрова компетентність

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

А2. Предметно-методична компетентність

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

Г2. Організаційна, Б1. Психологічна, В2. Здоров'язбережувальна компетентності

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

A2. Предметно-методична, Б.2. Емоційно-етична, Г1. Прогностична компетентність, Г2. Організаційна та Г3. Оцінювально-аналітична компетентності

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

Б3. Компетентність педагогічного партнерства, Д1. Здатність до навчання впродовж життя

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

A.1. Мовно-комунікативна, A2. Предметно-методична компетентності

Програмні результати навчання

ПР - 01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР - 02. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР - 03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР - 04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР - 06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР - 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР - 12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР - 17. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів

недоборчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності» [□8].

Виконання курсової роботи з психолого-педагогічних дисциплін дає змогу студентам сформувати вміння працювати з науково-методичною літературою, аналізувати та порівнювати наукові підходи до різних аспектів організації освітнього процесу в початкових класах закладів загальної середньої освіти, чітко й логічно викладати свою думку усно й письмово, аргументувати власну позицію за допомогою конкретних фактів із одержаного педагогічного досвіду.

Підготовка курсової роботи вимагає від студента не лише обізнаності з загальною та спеціальною літературою за темою дослідження, але й здатності аналізувати та рецензувати наукові досягнення у сфері педагогіки й психології. Важливо вміти поєднувати теоретичні аспекти педагогіки з освітньою практикою, проводити статистичні та аналітичні розрахунки, формулювати узагальнення, висновки й рекомендації. У процесі роботи студенти мають досліджувати та систематизувати одержаний досвід.

Курсові роботи з психолого-педагогічних дисциплін та фахових методик, окрім теоретичної частини першого розділу, містять опис і результати *емпіричного дослідження*, практичні матеріали, представлені в другому розділі та засвідчують здатність здобувачів вищої освіти використовувати фахові знання в процесі розв'язання типових завдань професійного спрямування.

Виконується курсова робота під керівництвом досвідченого викладача, наукового керівника, якого призначають відповідні кафедри.

Мета діяльності наукового керівника – сприяти розвитку наукового мислення, самостійності суджень, творчих здібностей, здатностей студентів до презентації власного дослідження. Він навчає їх чітко викладати зміст власної роботи, ефективно презентувати отримані результати, аргументувати висновки та обґрунтовувати одержані висновки.

Функції наукового керівника:

- допомагає здобувачеві вищої освіти визначити проблему й тему курсової роботи, сформулювати мету та завдання, розробити науковий апарат, обрати оптимальну методику та спланувати емпіричне дослідження. Також сприяє складанню плану роботи й конкретизації змісту її розділів, а також визначенню термінів виконання основних етапів;

- рекомендує наукову, педагогічну та спеціалізовану літературу, необхідну для аналізу, а також базу для проведення емпіричного дослідження;

- контролює виконання курсової роботи, стежить за дотриманням календарного плану, вносить корективи до структури та змісту дослідження.

Протягом усього періоду підготовки курсової роботи керівник надає науково-методичні консультації. На початку семестру викладачі кафедри, які виконують функції наукових керівників, затверджують графік консультацій і встановлюють терміни проміжних звітів студентів.

Перша настановна консультація проводиться одразу після того, як студент обрав тему курсової роботи. Під час зустрічі визначаються вимоги до науково-дослідної роботи такого типу, надаються загальні рекомендації щодо її написання, окреслюються основні етапи виконання, а також формується календарний план проведення дослідження. Крім того, складається орієнтовний план курсової роботи,

а здобувачеві освіти рекомендуються основні літературні джерела, які необхідно опрацювати в першу чергу.

Наступна консультація проводиться через 1–2 тижні після того, як здобувач освіти ознайомиться з рекомендованою літературою. На цьому етапі уточнюється та затверджується попередній план роботи. Також науковий керівник допомагає студенту чітко визначити мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, сформулювати гіпотезу, обрати базу для проведення емпіричного дослідження та розробити відповідну методику.

Подальша співпраця передбачає постійну консультативну підтримку з боку керівника. Він сприяє вирішенню питань, які виникають у студента під час аналізу й узагальнення літературних джерел, виконання емпіричного дослідження, обробки та інтерпретації отриманих результатів. Важливою функцією наукового керівника є контроль за якістю виконання роботи та дотриманням встановлених календарних термінів.

Наступні консультації проводяться згідно з узгодженим графіком і мають форму звітів студента перед керівником щодо поточного стану виконання основних завдань дослідження.

2. Тематика курсових робіт

Теми курсових робіт з педагогіки, психології та фахових методик мають відповідати меті навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами освітнього процесу сучасних закладів загальної середньої освіти. Тематика курсових робіт охоплює важливі проблеми з педагогіки, психології актуальних питання навчання і виховання дітей і підлітків у сучасних умовах Нової української школи.

Назва досліджуваної теми має фокусуватися на певній проблемі (досліджуваному питанні). Формулювання теми роботи є основним аспектом приділеної уваги здобувача освіти в процесі опанування опрацювання теоретичних основ і вибору методів дослідження. Вона має бути інформативною, лаконічною, висвітлювати суть досліджуваної проблеми, містити об'єкт і предмет дослідження, вказувати на мету та завершеність дослідження.

З огляду на те, що курсова робота є першим видом науково-дослідних робіт, невеликою за обсягом і не складною за науковим висвітленням, її тема не повинна бути надто широкою, оскільки це ускладнить процес вивчення досліджуваного явища. Не варто формулювати тему курсової роботи таким чином: *«Певні аспекти...»*, *«Щодо питання...»* – простежується невизначеність в самому досліджуваному питанні, *«Дослідження деяких аспектів...»* – надмірні узагальнені формулювання не відображають суті проблеми.

Формулювання конкретизованих тем забезпечують підвищення здійснення дослідження здобувачами освіти ґрунтовно й ефективно. Цінність дослідження забезпечено саме можливістю детального опрацювання достатньої вибірки. Необхідно звернути увагу на комплексність, самостійність і повноту досліджуваних питань, з огляду на розширення можливих напрямів наукової діяльності здобувачів освіти, поєднання навчання і досліджень, зокрема й долучення до наукових гуртків, проблемних груп, наукових заходів (конференцій, семінарів, круглих столів), які проводяться кафедрою в межах її науково-дослідної роботи.

Стилістичне формулювання назви теми повинно бути ретельно проаналізоване й оформлене одним розповідним реченням.

Проблематика курсових досліджень з педагогіки може формуватися за такими *напрямами*:

- проблеми історії педагогіки (зарубіжної та вітчизняної);
- дидактика та загальні засади реалізації загальнодидактичних принципів в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти;
- проблематика виховання (властивостей) особистості в процесі навчання в початкових класах;
- загальні проблеми управління та менеджменту початкової освіти;
- проблематика упровадження реформи Нової української школи;
- інтеграція новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки.

Специфіка курсової роботи з психології полягає в тому, що під час її підготовки та захисту реалізуються одночасно науково-дослідницькі та навчальні цілі. Здобувачі освіти вивчають конкретні проблеми психології, опановують навички аналізу літератури, критично оцінюють її зміст, полемізують з авторами, висловлюють власні судження, обґрунтовують їх, формулюють обґрунтовані наукові, теоретичні та практичні висновки, набувають практичних навичок досліджень із застосуванням сучасних наукових методів.

Тематика курсових робіт із фахових методик охоплює актуальні питання реалізації мети освітніх галузей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, а саме: мовно-літературної («українська мова, мови відповідних корінних народів і національних меншин; літератури; українська мова та література для корінних народів і національних меншин; іншомовна освіта»); математичної; технологічної; інформатичної; соціальної і здоров'язбережувальної; природничої; громадянської та історичної; мистецької; фізкультурної (за вибором здобувачів освіти).

Теми курсових робіт щорічно актуалізуються і затверджуються відповідною кафедрою. Окремі теми можуть відображати коло наукових пріоритетів викладача, напрями кафедральної наукової проблематики.

Під час вибору теми курсової роботи із запропонованих кафедрою в орієнтовному переліку тем здобувачу освіти здійснюється визначення загального напрямку дослідження, тож варто враховувати власні наукові зацікавлення та здібності, обсяг знань з обраного напрямку і володіння методикою наукового дослідження, перспективу подальшого проведення навчально-дослідницької та науково-дослідницької роботи. Вибір теми курсової роботи спрямовує здобувача освіти на можливе продовження здійсненого дослідження, розширення його, поглиблення досліджуваної проблематики могло бути реалізовано продовжити в подальшому поєднання навчання і дослідницької діяльності, зокрема під час виконання науково-дослідних конкурсних робіт.

У випадку зацікавленості студента проблемою, яку не було внесено до переліку орієнтовних тем курсових робіт, запропоновану студентом тему, цікаву йому тему, пов'язано з професійними обов'язками, але в межах предметного поля спеціальності за умови попереднього погодження з науковим керівником та завідувачем кафедри може бути допущено до виконання.

Після остаточного обрання теми курсової роботи студент має отримати згоду наукового керівника на її виконання, після чого обрана тема офіційно закріплюється

за студентом і фіксується в реєстраційному журналі. Зміна теми курсової роботи без погодження з керівником не дозволяється, у такому випадку студент може бути не допущений до захисту.

Критерії оцінювання курсової роботи

Під час оцінювання курсової роботи враховуються наступні критерії: вчасне виконання роботи (за етапами); якість змісту курсової роботи та захист курсової роботи.

Ураховуються такі параметри:

- актуальність теми, якість її обґрунтування;
- обсяг проведеного теоретичного аналізу використаної літератури;
- відповідність змісту роботи темі, меті й завданням, адекватність обраних для дослідження методик;
- якість аналізу психолого-педагогічного досвіду й результатів експерименту;
- правильність представлення емпіричних результатів та якість їхньої інтерпретації;
- ступінь самостійності та творчого підходу студента до написання курсової роботи;
- правильність мовного оформлення курсової роботи;
- своєчасність виконання поставлених завдань і дотримання календарних термінів.

Виступ студента на захисті курсової роботи оцінюється за критеріями:

- теоретична підготовка студента з обраної теми дослідження;
- мовно-стилістична грамотність, рівень мовної культури;
- логічність й переконливість виступу студента на публічному захисті курсової роботи;
- точність і науковість відповідей на запитання комісії;
- наявність мультимедійної презентації, використання наочності.

Критерії оцінювання курсової роботи:

A (100-90 балів) – робота оформлена відповідно до вимог, її зміст у повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, правильно визначений категоріальний апарат дослідження; містить елементи наукового пошуку; опрацьовано достатню кількість наукової літератури; практичний результат обраної теми свідчить про вміння студента проводити емпіричне дослідження, систематизувати зібраний матеріал, робити висновки про позитивні та негативні наукові тенденції сьогодення; студент вільно володіє спеціальними термінами, не робить орфографічних, пунктуаційних, лексичних, стилістичних і граматичних помилок; робота виконана самостійно, з дотриманням усіх календарних термінів; доповідь на захисті логічна й змістовна, проголошена вільно; захист супроводжувався презентацією; відповіді на запитання під час захисту вичерпні та правильні; відгук наукового керівника позитивний;

B (82-89 балів) – робота відповідає поставленим завданням, логічно структурована, оформлена відповідно до вимог, але з частковими неточностями; теоретичні питання розкриті належним чином на основі аналізу достатньої кількості літературних джерел, але інколи спостерігаються елементи реферативності; емпіричне дослідження правильно сплановане, проведене та його результати проаналізовані; в роботі подано пропозиції та рекомендації автора, однак вони

нечітко обґрунтовані; список літературних джерел достатній, але наявні деякі неточності в оформленні; доповідь на захисті повна, логічна, проголошена вільно, але відповіді на запитання комісії недостатньо повні; під час доповіді використовувалася презентація; відгук наукового керівника позитивний;

С (74-81 балів) – тема роботи в основному розкрита, але існують окремі огріхи непринципового характеру: у теоретичній частині аналіз літературних джерел зроблено поверхнево, не виокремлено новизну та практичного значення; недостатньо розроблений методичний матеріал, наявні зауваження щодо оформлення результатів емпіричного дослідження; є декілька несуттєвих помилок відносно оформлення роботи та літературних джерел; доповідь на захисті була не зовсім логічна, відчувалося хвилювання студента; свій виступ студент супроводжував показом наочного матеріалу; окремі відповіді на запитання були не конкретними; відгук наукового керівника позитивний;

D (64-73 бали) – тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки у визначенні науково-понятійного апарату дослідження; нечітко сформульована мета роботи, теоретичні питання висвітлені частково, їх аналіз поверховий; наукова полеміка відсутня, заходи та пропозиції, що містяться в другому розділі, обґрунтовані непереконливо; висновки аргументовано недостатньо; суттєві зауваження щодо оформлення роботи; студент неспроможний на захисті належним чином усно репродукувати текст підготовленої доповіді; використовував наочні матеріали, не всі вони були доречними та естетично оформленими; лише окремі відповіді на запитання комісії правильні та повні; відгук наукового керівника містить зауваження;

Е (60-63 бали) – тема роботи розкрита недостатньо, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, у роботі використано недостатню кількість літературних джерел, відсутні найновіші публікації останніх років з проблеми дослідження; емпіричні результати, що містяться в другому розділі, не переконливі, низька якість їхньої інтерпретації; відсутні власні пропозиції та практичні рекомендації; висновки не фіксують ступінь розкриття поставлених завдань; додатки не пов'язані з основним текстом роботи; робота оформлена неохайно, з великою кількістю лексичних, граматичних, орфографічних, пунктуаційних і стилістичних помилок; студент не може на захисті належним чином усно репродукувати текст доповіді; виступ не проілюстровано наочним матеріалом; під час захисту студент не спроможний дати відповіді на поставлені завдання; оцінка наукового керівника містить суттєві зауваження;

FX (35-59 балів) – нечітко сформульовано мету роботи, розділи логічно не пов'язані між собою, відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел або аналіз виконано поверхово, переважає описовість матеріалу; емпіричне дослідження відсутнє; оформлення роботи з суттєвими порушеннями; заплановані види роботи студент виконував не вчасно, не з'являвся на консультації наукового керівника; відповіді на запитання комісії неточні або неповні; ілюстрації до захисту відсутні; відгук наукового керівника негативний; робота потребує суттєвого доопрацювання.

F (1-34 бали) – робота не виконана і не представлена до захисту.

У випадку оцінки одержання оцінки F студент повинен написати курсову роботу з нової теми або, за рекомендацією керівника, подати до повторного захисту ту ж роботу після доопрацювання.

Використана та рекомендована література

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
2. Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи з педагогіки / [укладачі О.П.Демченко, О.М.Зайцева]. – Видання 2-ге, перероблене й доповнене. – Глухів, 2016. – 104 с.
3. Методичні рекомендації до написання курсових робіт із методик початкового навчання / укладачі : Підгурська В. Ю., Голубовська І. В., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 60 с. 24 с.
4. Методичні рекомендації до підготовки і захисту курсових робіт з фахових дисциплін здобувачами вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» / Дубяга С. М., Чорна В. В., Фефілова Т. В., Саєнко Ю. О. Мелітополь: МДПУ, 2020. 33 с.
5. Методичні рекомендації щодо написання і захисту курсових робіт. / Розробники: Гавловський А. В., Мацелюх К. С., Савенкова В. Г. Київ, 2021. URL: <https://surl.li/zlcnog> (дата звернення: 05.03.24)
6. Павлюченко Ю. М., Анісімова О. М., Войт Л. Л., Ткаченко В. С., Юрчишена Л. В. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсової роботи. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. 28 с.
7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» Наказ Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf.
8. Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь – бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 013 Початкова освіта. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2021 № 357. URL: <https://surl.li/lacais>.

Додаток А
Орієнтовна тематика курсових робіт
Орієнтовні теми з педагогіки

1. Особливості формування моральної поведінки учнів початкових класів в процесі спілкування.
2. Формування екологічного світогляду учнів початкових класів.
3. Виховання гуманістично спрямованої особистості учня початкових класів.
4. Форми право-виховної роботи з учнями початкових класів.
5. Форми виховання патріотичних почуттів школярів у позакласній роботі.
6. Особливості організації літературно-художніх конкурсів у позакласній виховній роботі.
7. Свято як форма естетичного виховання учнів початкових класів.
8. Свято як форма колективного творчого виховання.
9. Громадянське виховання школярів у системі позакласної роботи загальноосвітньої школи.
10. Виховання в учнівській молоді поваги до державної символіки в системі роботи класного керівника.
11. Інноваційні форми організації позакласної роботи з естетичного виховання школярів.
12. Формування здорового способу життя школярів у процесі валеологічної освіти.
13. Виховання відповідального ставлення учнів початкових класів до власного здоров'я.
14. Заохочення як метод особистісно зорієнтованого виховання школярів в умовах НУШ.
15. Психолого-педагогічні особливості використання методу переконання у виховній роботі з молодшими школярами.
16. Психолого-педагогічні особливості використання методу змагання в умовах НУШ.
17. Формування навичок самовиховання в учнів початкових класів.
18. Психолого-педагогічні особливості використання доручень у виховній роботі в НУШ.
19. Роль прикладу в моральному вихованні учнів початкових класів.
20. Вплив телевізійної реклами на гендерну поведінку учнів.
21. Спільна діяльність дорослих і дітей як чинник формування позитивних взаємин у сім'ї.
22. Інтерактивні форми роботи школи з батьками обдарованих учнів.
23. Особливості створення особистісно зорієнтованого виховного середовища для формування особистості обдарованої дитини.
24. Виховання морально-вольових якостей учнів засобами краєзнавчої діяльності.
25. Використання ігрових технологій як засобу розвитку комунікативних здатностей учнів початкових класів.
26. Система роботи школи з формування національної самосвідомості учнівської молоді.

27. Гуманізація відносин учителів та учнів у освітньому процесі сучасної школи.

28. Співпраця педагогічного, учнівського та батьківського колективів в організації виховного процесу в умовах Нової української школи.

29. Використання традицій народної педагогіки, фольклору і етнографії у виховному процесі НУШ.

30. Форми роботи вчителя початкових класів з виховання культури міжособистісного спілкування учнів.

31. Форми роботи вчителя початкових класів з виховання в учнів поваги до рідної мови і національної культури.

32. Робота школи з підготовки учнів до життя в умовах воєнного стану.

33. Форми роботи з проведення виховної роботи з учнями з особливим освітніми потребами.

34. Інтерактивні форми роботи з учнями з особливими освітніми потребами в діяльності вчителя початкових класів.

35. Використання технології колективного творчого виховання із залученням учнів із особливими освітніми потребами.

36. Технологія створення ситуації успіху учнів початкових класів в умовах особистісно зорієнтованого виховання.

37. Створення ситуації успіху в освітньому процесі учнів із особливими освітніми потребами.

38. Організація спільної діяльності учнів в умовах інклюзивного класу.

39. Індивідуалізація виховання на основі інноваційних психолого-педагогічних діагностик вивчення особистості школярів.

40. Формування соціально активної особистості засобами учнівського самоврядування.

41. Особливості реалізації особистісно зорієнтованого підходу в освітньому процесі початкових класів.

42. Сучасні громадських організацій у виховному процесі сучасної школи.

43. Роль дитячих і молодіжних громадських організацій у формуванні лідерських якостей особистості.

44. Індивідуальні форми роботи з батьками учнів в освітньому процесі Нової української школи.

45. Зміст роботи вчителя початкових класів як організатора виховного процесу в учнівському колективі.

46. Організація життя і діяльності учнів в умовах групи продовженого дня.

47. Створення сприятливого виховного середовища для самореалізації обдарованих учнів.

48. Співпраця з батьками як суб'єктами створення виховного простору для розвитку обдарованої дитини.

49. Особливості організації інклюзивного навчання в освітньому процесі сучасної школи.

50. Спостереження як метод вивчення рівня вихованості учнів в умовах НУШ.

Орієнтовні теми з психології

1. Психологічні риси творчості молодших школярів.
2. Психологічні аспекти впливу самооцінки й рівня домагань на спілкування молодших школярів.
3. Психологічні особливості самооцінювання у молодших школярів.
4. Психологічні риси розвитку лідерських якостей у молодших школярів.
5. Ціннісно-смилова сфера в структурі особистості молодших школярів.
6. Психологічний аналіз інтелектуальної обдарованості в дитинстві.
7. Вивчення феномену тривожності в дітей 6-7 років.
8. Психологічні бар'єри спілкування та шляхи їх подолання у молодших школярів.
9. Проблема взаємин дітей з особливими освітніми потребами з однолітками та дорослими.
10. Психологічна характеристика мотиваційної сфери та її становлення у молодших школярів.
11. Психологічні особливості розвитку довільної уваги в дітей з ООП в інклюзивному освітньому просторі.
12. Психологічні риси розвитку творчої мотивації молодших школярів.
13. Психологічні особливості конфліктів у шкільному середовищі.
14. Розвиток мислення за допомогою казки.
15. Психологічні проблеми тривожності дівчат і хлопчиків: порівняльна характеристика.
16. Вплив особистісної тривожності батьків на розвиток особистості дитини.
17. Психологічні проблеми адаптації дітей до інклюзивного середовища.
18. Психологічний вплив жорстоких відео як чинник агресивності сучасних дітей.
19. Психологічні особливості формування вольової сфери дітей.
20. Розвиток рефлексії у дітей з різним рівнем самооцінки та самоставлення.
21. Психологічні особливості вивчення здібностей молодших школярів.
22. Психологічні особливості рівня домагань дітей з різним рівнем самооцінки.
23. Дослідження пізнавальних мотивів дітей раннього та дошкільного віку.
24. Психологічні особливості розвитку уваги молодших школярів.
25. Психологічні особливості бар'єрів спілкування у молодших школярів.
26. Особливості взаємостосунків дітей з особливими освітніми потребами з ровесниками.
27. Психологічна характеристика мотивів спілкування молодших школярів.
28. Психологічні особливості довільної уваги у дітей з інклюзією в освітній діяльності.
29. Психологічні особливості творчої уяви дітей молодшого шкільного віку та способи її удосконалення.
30. Психологічні особливості конфліктів в інклюзивному освітньому середовищі молодших школярів.
31. Розвиток мисленнєвих дій у учнів початкової школи в освітньому процесі.
32. Психологічні риси тривожності дівчаток та хлопчиків молодшого шкільного віку.

33. Вплив особистісної тривожності на успішність навчання учнів.
34. Питання психологічної готовності до навчання дітей молодшого шкільного віку.
35. Труднощі адаптації молодших школярів до навчальної діяльності.
36. Характерні риси агресивності учнів з різним рівнем успішності навчання.
37. Розвиток вольової сфери молодших школярів в умовах навчальної діяльності.
38. Психологічні моменти розвитку стресостійкості у молодшому шкільному віці.
39. Психологічні відмінності характеру учнів з різним рівнем успішності навчання.
40. Психологічні особливості розвитку здібностей молодших школярів.
41. Психологічні аспекти розвитку мотиваційної сфери молодших школярів у навчальній діяльності.
42. Особливості пізнавальних мотивів та інтересів молодших школярів.
43. Психологічні особливості формування комунікативної компетентності у дітей в освітньому закладі.
44. Психолого-педагогічні фактори соціальної адаптації молодших школярів.
45. Вплив тривожності на освітній процес учнів початкових класів.
46. Психологічні аспекти впливу творчих завдань на розвиток пізнавального інтересу дітей до навчання.
47. Розвиток уваги на уроках в початковій школі.
48. Індивідуальні особливості пам'яті молодшого школяра.
49. Психологічна готовність дитини до шкільного навчання в умовах НУШ.
50. Психологічні особливості переживання негативної оцінки учнями молодших класів.

Додаток Б
Орієнтовні теми з фахових методик початкової освіти

1. Методика роботи над реченням як мовленнєвою одиницею у період навчання грамоти
2. Формування мовленнєвих умінь (говоріння) першокласників у процесі навчання грамоти
3. Формування навички читання в інтегрованому курсі «Навчання грамоти»
4. Удосконалення комунікативно-мовленнєвих умінь молодших школярів засобами ігрових технологій (клас за вибором студента).
5. Формування у здобувачів початкової освіти комунікативних умінь під час вивчення речення в 4 класі.
6. Формування в учнів 3 класу уміння самостійно складати власні висловлювання залежно від різних комунікативних завдань.
7. Удосконалення культури мовлення учнів під час вивчення частин мови (клас за вибором студента).
8. Розвиток діалогічного мовлення учнів 2 класу на уроках української мови
9. Формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти засобом інтерактивних вправ.
10. Формування у здобувачів початкової освіти поняття про частини мови у процесі дослідницької діяльності.
11. Методика розвитку монологічного мовлення учнів 4 класу.
12. У виразненні мовлення молодших школярів у процесі вивчення прикметника
13. Методика вивчення прикметника у початковій мовній освіті на компетентнісних засадах.
14. Застосування евристичного методу навчання у процесі опанування молодшими школярами української мови.
15. Лексичні вправи на уроках української мови як засіб формування комунікативної компетентності молодших школярів.
16. Мовленнєвий розвиток молодших школярів у процесі вивчення теми «Слово. Значення слова».
17. Формування орфографічної навички молодших школярів у процесі дослідження частин мови.
18. Методика використання орфографічних вправ у процесі формування правописних навичок в учнів 3 класу.
19. Формування орфографічної навички молодших школярів у процесі вивчення розділу «Звуки і букви».
20. Особливості аналізу художнього твору на уроках читання у 3-4 класах.
21. Проектна діяльність як засіб формування емоційного інтелекту учнів на уроках літературного читання.
22. Особливості розвитку пізнавального інтересу другокласників на уроках літературного читання у процесі роботи над творами різних жанрів.
23. Використання технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання під час опрацювання творів різних жанрів.
24. Проблемно-пізнавальні завдання на уроках літературного читання як засіб розвитку мислення.

- 25.Стимулювання творчої активності молодших школярів у процесі складання казок на уроках читання (літературного читання).
- 26.Шляхи вдосконалення техніки читання молодших школярів.
- 27.Особливості впровадження технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання в початкових класах.
- 28.Формування у здобувачів початкової освіти ключових компетентностей у процесі опрацювання поетичних творів.
- 29.Інтеграція літературного читання з іншими навчальними дисциплінами у 3 класі.
- 30.Реалізація тематично-жанрового принципу у процесі опрацювання творів різних жанрів.
31. Формування читацької компетентності молодших школярів у процесі навчання літературного читання.
- 32.Методика опрацювання української народної казки на уроках літературного читання.
- 33.Малі фольклорні жанри у всебічному розвитку особистості здобувача початкової освіти.
- 34.Особливості аналізу художнього твору на уроках читання у 3-4 класах.
- 35.Урок позакласного читання в початкових класах, як засіб виховання читацьких інтересів.
- 36.Вплив інтегрованого трудового навчання на академічні досягнення учнів початкової школи.
- 37.Використання технологій у під час трудового навчання в початковій школі.
- 38.Вплив уроків Дизайну і технологій на розвиток моторики та координації учнів початкових класів.
- 39.Створення інклюзивного середовища на уроках Дизайн і технології для учнів з особливими освітніми потребами.
- 40.Розвиток творчих навичок через технологічну освітню галузь у початкових класах.
- 41.Технологічна освітня галузь та розвиток екологічної свідомості у початковій школі.
- 42.Використання трудового навчання для стимулювання творчого мислення учнів.
- 43.Ефективність інтерактивних методів трудового навчання для учнів.
- 44.Розвиток соціальних навичок через колективну творчу діяльність у початковій школі.
- 45.Етнокультурне виховання учнів початкової школи засобами українського декоративно-ужиткового мистецтва.
- 46.Формування технологічних умінь молодших школярів у процесі моделювання і конструювання виробів із різних матеріалів.
- 47.Розвиток економічного мислення учнів у процесі трудового навчання.
- 48.Семантичне наповнення і сакральний символізм орнаментальної мови традиційної народної вишивки Сіверського регіону.
- 49.Формування проєктно-технологічної компетентності здобувачів початкової освіти на уроках трудового навчання (технології) в Новій українській школі
- 50.Використання відеоматеріалів під час уроків інформатики
- 51.Використання інтерактивних методів навчання на уроках інформатики.

52. Використання Інтернет ресурсів у навчанні інформатики.
53. Використання методу проєктів під час навчання інформатики.
54. Дистанційні технології навчання інформатики.
55. Застосування STEM-технології під час навчання інформатики.
56. Застосування хмарних технологій на уроках інформатики.
57. Методичні рекомендації щодо застосування інтерактивної дошки на уроках інформатики.
58. Мобільні додатки для навчання інформатики.
59. Можливості використання сучасних комп'ютерних комунікацій у навчанні інформатики.
60. Мультимедійні засоби навчання та методика їх використання у навчанні інформатики.
61. Розробка уроків з використанням сервісів Google.
62. Розробка уроків із використанням інтернет-ресурсів.
63. Методи та способи ведення веб-журналу вчителя інформатики.
64. Використання сучасних технологій навчання під час вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел у початковому курсі математики.
65. Реалізація компетентнісного та інтегрованого підходів на уроках математики у Новій українській школі.
66. Використання групової роботи на уроках математики у початкових класах в умовах реалізації концепції НУШ.
67. Методика використання елементів проблемного навчання у процесі навчання математики молодших школярів.
68. Використання різних форм організації навчальної діяльності на уроках математики в умовах реалізації концепції НУШ.
69. Розвиток критичного мислення у молодших школярів у процесі вивчення математичної освітньої галузі.
70. Шляхи та способи активізації навчальної діяльності молодших школярів на уроках «Я досліджую світ».
71. Проблемний виклад матеріалу як передумова ефективного вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
72. Використання засобів мистецтва для навчання «Я досліджую світ» здобувачів початкової освіти.
73. Методика організації фенологічних спостережень за природою рідного краю зі здобувачами початкової освіти.
74. Методика використання натуральних наочних посібників під час проведення уроків з природничої освітньої галузі в 1-4 класах.
75. Роль дослідницького практикуму у формуванні природознавчої та природоохоронної компетентності молодших школярів.
76. Особливості та методика організації колективної творчої діяльності з природоохоронної роботи в початковій школі.
77. Методика організації роботи учнів з календарем погоди та щоденником спостереження з метою формування мисленнєвих дій та операцій в процесі опанування природничою освітньою галуззю.
78. Роль словесних методів навчання у формуванні знань, умінь та навичок з «Я досліджую світ».

- 79.Ігрова діяльність як засіб формування в учнів 1-4 класів компетентності розв'язувати проблемні завдання
- 80.Методика формування навичок метеорологічних спостережень з метою реалізації принципу сезонності в процесі вивчення природничої освітньої галузі.
- 81.Значення інтерактивних технологій для формування у здобувачів початкової освіти компетентності в природничих науках.
- 82.Методика використання технології розвитку критичного мислення з метою формування в учнів початкової школи компетентності в природничих науках.
- 83.Методика реалізації проєктної технології в навчально-пізнавальній діяльності учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»
- 84.Формування мотивації до вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в учнів 1-4 класів Нової української школи.
85. Особливості формування екологічної компетентності здобувачів початкової освіти в процесі опанування інтегрованим курсом «Я досліджую світ».
86. Методика формування і розвитку природознавчих понять в інтегрованому курсі «Я досліджую світ».
- 87.Використання елементів народознавства в процесі реалізації мети мистецької освітньої галузі.
88. Краєзнавчий підхід до екологічного виховання молодших школярів.
89. Практичні методи навчання громадянської та історичної освітніх галузей в 1-4 класах.
- 90.Можливості запровадження мультимедіа в навчанні соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей.
- 91.Формування екологічного світогляду учнів початкових класів.
- 92.Екологічне виховання учнів засобами української художньої літератури.
- 93.Використання інноваційних освітніх технологій при вивченні природничої освітньої галузі для розвитку творчої активності молодших школярів.
- 94.Формування пізнавального інтересу до вивчення природничої освітньої галузі.
- 95.Виховання емоційно-ціннісного ставлення до природи у дітей молодшого шкільного віку.
- 96.Організація і методика роботи з учнями в краєзнавчому куточку.
- 97.Виконання елементів театралізації на уроках.
- 98.Використання витинанок на уроках.
- 99.Використання на уроках розпису та орнаментики.
100. Використання орнаменту на уроках.
101. Естетичне виховання учнів другого класу на уроках образотворчого мистецтва.
102. Естетичне виховання учнів засобами музичного мистецтва.
103. Методика естетичного виховання учнів на уроках образотворчого мистецтва.
104. Натюрморт на уроках мистецтва в початкових класах
105. Нестандартні уроки з музичного мистецтва в початковій школі
106. Ознайомлення з елементами народознавства на уроках образотворчого мистецтва
107. Організація та методика проведення позакласної роботи з мистецтва в початкових класах

108. Особливості методики зображення рослинного світу на уроці образотворчого мистецтва
109. Особливості організації позакласної роботи з мистецтва з молодшими школярами
110. Патріотичне виховання молодших школярів на уроках мистецтва в початковій школі
111. Писанка як засіб естетичного розвитку молодших школярів
112. Природа і мистецтво як засоби естетичного виховання молодших школярів
113. Методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра.
114. Характеристика засобів фізичного виховання і їх особливостей для молодших школярів.
115. Методика проведення фізкультурних хвилинок для молодших школярів.
116. Методика проведення уроків фізкультури у початковій школі.
117. Рациональна організація здоров'язберезувального уроку в початковій школі.
118. Урок – основна форма організації занять з фізичної культури в початковій школі.
119. Формування в учнів молодшого шкільного віку стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом
120. Система підвищення рівня фізичного здоров'я учнів молодшого шкільного віку.